

Av. Sezen GÜRHAN

**TÜRK HUKUKUNDA
YABANCI BOŞANMA KARARLARININ
TANINMASI VE TESCİLİ**

İÇİNDEKİLER

TEŞEKKÜR.....	3
ÖZET.....	5
ABSTRACT.....	7
İÇİNDEKİLER.....	9
KISALTMALAR.....	17
GİRİŞ.....	19
BİRİNCİ BÖLÜM.....	23
1. MİLLETLERARASI ÖZEL HUKUK VE USÛL HUKUKU HAKKINDA KANUNA GÖRE YABANCI BOŞANMA KARARLARININ TANINMASI	23
1.1. MAHKEME KARARLARININ SONUÇLARI VE ÛLKE DIŐI ETKİLERİ	23
1.1.1. Kesin Hüküm Kuvveti.....	24
1.1.2. İcra Kabiliyeti Etkisi	25
1.2. YABANCI MAHKEME KARARLARININ ETKİSİ	26
1.3. TÜRK HUKUKUNDA TANIMA.....	28
1.3.1. Tanıma Taleplerine Konu Olabilecek İlâmlar.....	29
1.3.2. Türk Hukukunda Tanıma Talebinde Bulunma Şartları	30
1.3.3. Tanıma ve Karşılıklılık Şartı.....	31
1.4. TANIMANIN ŞARTLARI	33
1.4.1. Tanımanın Ön Şartları.....	33

1.4.1.1. Yabancı mahkemeden verilmiş bir ilâmın olması.....	33
1.4.1.2. Yabancı Mahkemeden Verilmiş Hukuk Davasına ilişkin Bir ilâmın Olması.....	38
1.4.1.3. Yabancı Mahkemeden Verilmiş ilâmın Kesinleşmiş Olması	40
1.5. TANIMANIN ASIL ŞARTLARI.....	43
1.5.1. Genel olarak	43
1.5.2. “Yetkiye” İlişkin Şart.....	44
1.5.2.1. Genel Olarak.....	44
1.5.2.2. İlâmın, Türk Mahkemelerinin Münhasır Yetkisine Girmeyen Bir Konuda Verilmiş Olması.....	44
1.5.3. Kararın, Yabancı İlâmın Dava Konusu veya Taraflarla Gerçek Bir İlişkisi Bulunmadığı Hâlde Kendisine Yetki Tanıyan Bir Devlet Mahkemesince Verilmiş Olmaması.....	50
1.5.4. Kararın, Türk Kamu Düzenine Açıkça Aykırı Olmaması	55
1.5.5. Kararın, Davalının Savunma Hakkına Riayet Edilerek Verilmiş Olması	63
1.6. TANIMANIN USULÜ.....	70
1.6.1. Genel olarak	70
1.6.1.2. Teminat	71
1.6.1.3. Tebligat	76
1.6.1.4. Yargılama Usûlü	81
1.6.1.5. Tanıma Dilekçesi ve Eklenecek Belgeler	84
1.6.1.6. Harçlar.....	86

1.7. TANIMANIN SONUÇLARI.....	87
1.7.1. Kesin Hüküm ve Kesin Delil Etkisi	87
1.7.2. Kesin Hükümün Etkisinin Kabul Anı.....	91
İKİNCİ BÖLÜM	101
2. YABANCI MAKAM TARAFINDAN VERİLEN BOŞANMA KARARLARINDA TESCİL SİSTEMİ	101
2.1. ÖZEL HUKUK UYUŞMAZLIKLARININ ÇÖZÜMÜNDE YETKİLİ KILINAN MAKAMLAR	101
2.1.1. Adli Makamlar ve Kararları	101
2.1.2. İdari Makam Kararları	102
2.1.2.1. Genel Olarak	102
2.1.2.2. Belediye Kararları	106
2.1.2.3. Noterlerin Verdiği Kararlar.....	110
2.1.2.4. Diplomatik Misyon ve Konsolosluk Kararları.....	112
2.1.3. Dini Makamların Kararları	115
2.2. NÜFUS HİZMETLERİ KANUNU MAD. 27/A ÖNCESİ YABANCI MAKAMLARDA VERİLEN BOŞANMA KARARLARINDA DURUM	116
2.2.1. Milletlerarası Anlaşmalar	118
2.2.2. Kanun Hükümü	119
2.3. NÜFUS HİZMETLERİ KANUNU MAD. 27/A SONRASI YABANCI MAKAMLARDA VERİLEN BOŞANMA KARARLARINDA TESCİL İSTEMİ	121
2.3.1. Tescil İşlemine İlişkin Mevzuattaki Kaynaklar ve Tescil İşleminin Amacı	121
2.3.2. Tescil İşleminin Hukuki Niteliği.....	123
2.3.3. Tescil Şartları	129

2.3.3.1. Kararın, “Boşanmaya, Evliliğin İptaline veya Mevcut Olup Olmadığının Tespitine” İlişkin Olması.....	130
2.3.3.2. Kararın, Yabancı Devlet Kanunlarına göre “Yetkili Adli veya İdari Makamlar” Tarafından Verilmiş Olması.....	135
2.3.3.3. Kararın, “Verildiği Devlet Kanunlarına göre Usûlen Kesinleşmiş” Olması	139
2.3.3.4. Karar, Türk Kamu Düzenine Açıkça Aykırı Olmamalıdır.....	143
2.3.3.5. Eşlerin Birlikte Başvurması.....	148
2.4. NHK’UNDA 27/A MADDESİNDE BELİRTİLMEYEN ANCAK TESCİL YÖNETMELİĞİNDE ÖNGÖRÜLEN TESCİL ŞARTLARI	150
2.5. TESCİL TALEBİNİN USÛLÜ	154
2.5.1. Başvuru Yapılacak Yetkili Mercii.....	154
2.5.2. Başvuru İnceleme Komisyonu	157
2.5.3. Başvuru Sonucunda Verilecek Kararlar	160
2.5.3.1. Tescil Talebin Kabulü.....	160
2.5.3.2. Tescil Talebin Reddi	163
2.5.3.3. Tescil Talebinin Reddine Karşı Kanun Yolları	168
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM	173
3. MİLLETLERARASI SÖZLEŞMELER REJİMİ.....	173
3.1. ÇOK TARAFLI SÖZLEŞMELERDE BOŞANMA KARARLARININ TANINMASI.....	173
3.1.1. Evlilik Bağına İlişkin Kararların Tanınması Hakkındaki Sözleşme	173

3.1.1.1. Sözleşmenin Amacı.....	174
3.1.1.2. Sözleşmenin Uygulama Alanı.....	174
3.1.1.3. Tanıma Şartları.....	177
3.1.2. Boşanma ve Ayrılıkların Tanınmasına Dair Sözleşme	182
3.1.2.1. Sözleşmenin Amacı.....	183
3.1.2.2. Sözleşmenin Uygulama Alanı.....	184
3.1.2.3. Tanıma Şartları.....	185
3.2. İKİ TARAFLI SÖZLEŞMELERDE BOŞANMA KARARLARININ TANINMASI.....	189
3.2.1. Türkiye ile İtalya Arasında Adli Himaye, Adli Makamların Hukuk ve Ceza İşlerinde Karşılıklı Müzahareti ve Adli Kararların Tenfizi Muvakelenamesi.....	189
3.2.2. Türkiye ile Avusturya Arasında Mahkeme Kararlarının Tanınması ve Tenfizi Hakkında Sözleşme.....	191
3.2.3. Türkiye ile Romanya Arasında Hukuki ve Cezai İşlerde Adli Yardım Sözleşmesi.....	194
3.2.4. Türkiye ile Tunus Arasında Hukuki ve Ticari Konularda Adli Kararların Tanınması ve Yerine Getirilmesi Hakkında Sözleşme	196
3.2.5. Türkiye ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Arasında Hukuki, Ticari ve Cezai Konularda Adli Yardımlaşma, Tanıma ve Tenfiz, Suçluların Geri Verilmesi ile Hükümlülerin Nakli Sözleşmesi.....	198
3.2.6. Türkiye ile Polonya Arasında Hukuki ve Ticari Konularda Adli Yardımlaşma Sözleşmesi	200

3.2.7.	Türkiye ile Cezayir Arasında Hukuki İşbirliğine İlişkin Sözleşme	204
3.2.8.	Türkiye ile Irak Arasında Hukuki ve Adli İş Birliği Sözleşmesi	207
3.2.9.	Türkiye ile Çin Halk Cumhuriyeti Arasında Hukuki, Ticari ve Cezai Konularda Adli Yardım Sözleşmesi.....	210
3.2.10.	Türkiye ile Azerbaycan Arasında Hukuki, Ticari ve Cezai Konularda Adli Yardımlaşma Sözleşmesi.....	212
3.2.11.	Türkiye ile Gürcistan Arasında Hukuki, Ticari ve Cezai Konularda Adli Yardımlaşma Anlaşması	214
3.2.12.	Türkiye ile Özbekistan Arasında Hukuki, Ticari ve Cezai Konularda Adli Yardımlaşma Anlaşması.....	217
3.2.13.	Türkiye ile Arnavutluk Arasında Hukuki, Ticari ve Cezai Konularda Adli Yardımlaşma Sözleşmesi.....	220
3.2.14.	Türkiye ile Makedonya Arasında Hukuki ve Cezai Konularda Adli Yardımlaşma Anlaşması	223
3.2.15.	Türkiye ile Kazakistan Arasında Hukuki Konularda Adli Yardım Anlaşması.....	227
3.2.16.	Türkiye ile Hırvatistan Arasında Hukuki ve Ticari Konularda Adli İşbirliği Anlaşması	229
3.2.17.	Türkiye ile Moldova Arasında Hukuki, Ticari ve Cezai Konularda Adli Yardımlaşma Anlaşması	232
3.2.18.	Türkiye ile Tacikistan Arasında Hukuki, Ticari ve Cezai Konularda Adli Yardımlaşma Anlaşması	235

3.2.19. Türkiye ile Ukrayna Arasında Hukuki Konularda Adli Yardımlaşma ve İşbirliği Anlaşması	238
3.2.20. Türkiye ile Moğolistan Arasında Hukuki, Ticari ve Cezai Konularda Adli Yardımlaşma Anlaşması	241
3.2.21. Türkiye ile Mısır Arap Cumhuriyeti Arasında Mahkeme Kararlarının Tanınması ve Tenfizi Hakkında Sözleşme	244
SONUÇ	249
KAYNAKÇA	251